

BEZORGEN
Voorzitter van de commissie voor
Financiën van de Eerste Kamer
Binnenhof 4
DEN HAAG

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070 - 342 43 44
F 070 - 342 41 30
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 18 juni 2008
BETREFT Beantwoording vragen Eerste Kamer bij rapport *Belastingen als beleidsinstrument; Terugblik 2008* (Tweede Kamer, 2007-2008, 26 452, nr. 5, 6)

Hierbij bieden wij u de op 18 juni 2008 vastgestelde antwoorden aan op de door de Commissie voor Financiën gestelde vragen over het rapport *Belastingen als beleidsinstrument; Terugblik 2008* (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007-2008, 26 452, nr. 5 en 6).

Algemene Rekenkamer

drs. G. de Jong,
wnd. president

Jhr. mr. W.M. de Brauw,
secretaris

Antwoorden Algemene Rekenkamer bij vragen Eerste Kamer d.d. 9 mei 2008 over het rapport *Belastingen als beleidsinstrument; Terugblik 2008*

2/4

De leden van de SP-fractie van de Eerste Kamer hebben met belangstelling kennisgenomen van het rapport van de Algemene Rekenkamer *Belastingen als beleidsinstrument: terugblik 2008* (TK 26 452, nrs. 5 en 6). Graag worden zij nader geïnformeerd over het onderstaande. Op pagina 7 van het bovengenoemde rapport wordt aangegeven dat "de belastinguitgaven" over 2007 een bedrag van € 10,6 miljard betreffen. Dit bedrag spoort met het overzicht van de belastinguitgaven 2006 zoals die in Bijlage 2 zijn gegeven (€ 10,9 miljard). Ogenblikkelijk valt dan op, dat in het overzicht van de belastinguitgaven ten minste de volgende posten ontbreken (ramingen januari 2008):

<i>in miljarden €</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
brutoaftrek		
hypotheekrenteaftrek	26,9	28,5
eigenwoningforfait	-4,6	-4,9
aftrek buitengewone uitgaven	5,7	5,8
pensioenaftrek	31,3	32,4
	59,3	61,8
budgettaire kosten		
hypotheekrenteaftrek	11,6	12,3
eigenwoningforfait	-1,8	-1,8
aftrek buitengewone uitgaven	1,8	1,8
pensioenaftrek: budgettaire kosten onbekend*		

* N.a.v. vragen van de leden van de SP-fractie liet de staatssecretaris van Financiën weten dat deze cijfers uiterlijk bij de Miljoenennota 2009 beschikbaar komen (Kamerstuk 31205 C, pagina 42).

Vraag 1

Waarom ontbreken deze toch aanzienlijke belastinguitgaven (subsidies) in het overzicht? Daarbij zij opgemerkt dat op pagina 19, het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, wel een post "aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld" geeft, ter hoogte van €227 miljoen.

De definitie van belastinguitgaven, zoals die in de Miljoenennota is opgenomen, luidt: 'een overheidsuitgave in de vorm van een derving of uitstel van belastingontvangsten, die voortvloeit uit een voorziening in de wet voor zover die voorziening niet in overeenstemming is met de primaire heffingsstructuur van de

wet' (Tweede Kamer, vergaderjaar 2000-2001, 27 000, nr. 1. blz. 145-146). Deze definitie laat ruimte voor discussie over wat moet worden verstaan onder 'primaire heffingsstructuur'.

Wat de eigenwoning betreft is het standpunt te verdedigen dat het bezit ervan leidt tot een voordeel. Dat voordeel leidt tot een bijtelling: het (netto)eigenwoningforfait.¹ Tegenover die bijtelling staan lasten die leiden tot een vermindering van de draagkracht: de hypotheekrenteaftrek.

Maar ook het standpunt dat de hypotheekrenteaftrek een middel is ter bevordering van het eigenwoningbezit kan worden verdedigd.

Voor het opstellen van het overzicht van de belastinguitgaven in de Miljoenennota hanteert het Ministerie van Financiën naar het zich laat aanzien het eerstgenoemde standpunt. Daarom ontbreken hypotheekrenteaftrek en het eigenwoningforfait in het overzicht.

Het niet opnemen van de post aftrek buitengewone uitgaven hangt waarschijnlijk samen met het draagkrachtbeginsel waar de inkomstenbelastingheffing op is gebaseerd. De extra kosten die bijvoorbeeld bij ziekte of overlijden worden gemaakt, hebben een draagkrachtverminderend effect. Om dit te compenseren, kunnen die extra kosten in mindering worden gebracht op het belastbaar inkomen.

Het niet tot het loon rekenen van pensioenpremies en -aanspraken kan worden beschouwd als een onderdeel van de primaire heffingsstructuur. Een pensioenvoorziening verschaft inkomen in de toekomst. Het toekomstige inkomen (pensioen) wordt *dan* belast en de premie kan *nu* in mindering op het belastbaar inkomen worden gebracht.

Maar ook hier kan een ander standpunt worden verdedigd, namelijk dat een pensioenregeling het karakter heeft van een besparing uit inkomen en dus fiscaal op dezelfde wijze zou moeten worden behandeld als andere spaarregelingen. In dat geval dient het belastinguitstel als een belastinguitgave te worden aangemerkt.

Met ingang van de Miljoenennota 2009 zullen regelingen met kenmerken van belastinguitgaven en regelingen die leiden tot een omvangrijke belastingderving aan het overzicht van belastinguitgaven worden toegevoegd. Dit geldt onder meer voor de hypotheekrenteaftrek, het eigenwoningforfait, de aftrek buitengewone uitgaven en de pensioenaftek.

¹ Dit is het brutohuurwaardeforfait verminderd met de geforfaiteerde onderhoudskosten

Vraag 2

4/4

Welke andere (soorten) belastinguitgaven zijn (mogelijk) niet meegenomen in het overzicht?

Een aantal heffingskortingen, zoals de arbeidskorting, de combinatiekorting en de ouderschapsverlofskorting, en de bijdrage aan een pensioenregeling kunnen als belastinguitgaven worden aangemerkt. Deze belastingregelingen worden ook met ingang van de Miljoenennota 2009 in het overzicht opgenomen.

Vraag 3

Wat is eventueel het criterium dat bij de opstelling van het overzicht is gehanteerd?

Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag 4

Is het voor de Algemene Rekenkamer mogelijk om, analoog aan Bijlage 2, een volledig overzicht van de belastinguitgaven op te stellen?

Zoals wij aangeven in het antwoord op vraag 1, wordt het overzicht uit de Miljoenennota vanaf 2009 uitgebreid met regelingen die kenmerken hebben van belastinguitgaven en regelingen met een groot budgettair belang. Een overzicht van ons zou aan dat uitgebreidere overzicht in de Miljoenennota niets toevoegen.